

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЛОГОПЕДА**

(другий (магістерський) рівень вищої освіти)

Освітня програма «Спеціальна освіта (Логопедія)»

Спеціальність
016 Спеціальна освіта
Спеціалізація
016.01 Логопедія
Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інфомедійна грамотність логопеда
Викладач (-і)	Матішак Маріанна Василівна
Контактний телефон викладача	0967124568
Е-mail викладача	marianna.mathishak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn (pnu.edu.ua)
Консультації	Індивідуальні і групові консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є процес формування інфомедійної грамотності майбутніх магістрів спеціальної освіти.</p> <p><i>Зміст навчальної дисципліни</i> ґрунтується на потребі розвитку медіакультури особистості в сучасному інформаційному просторі і, зокрема, формування інфомедійної грамотності майбутніх магістрів спеціальної освіти, формування у них здатності орієнтуватися у медіапросторі, розрізняти дезінформацію і фейки, розвивати навички інфогігієни та здатності ефективного використання потенціалу медіа для професійної діяльності.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета та цілі навчальної дисципліни:</u> ознайомлення здобувачів ОР «магістр» з теоретико-методологічними особливостями формування інфомедійної грамотності особистості педагога, специфікою сучасного медіапростору та його вплив на ефективність освітнього процесу, удосконалення загальних і фахових компетентностей майбутніх магістрів спеціальної освіти, розвиток критичного й аналітичного мислення, здатності до навчання упродовж життя.</p> <p><u>Завдання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - формувати у майбутніх магістрів уявлення про особливості розвитку і функціонування сучасного інформаційного простору; - ознайомити здобувачів зі стандартами інформації в медіасередовищі, технологіями впливу медіа на соціум, механізмами роботи традиційних та соціальних медіа, особливості дезінформації та маніпуляцій; - розвивати критичне й аналітичне мислення, інфомедійну грамотність майбутніх фахівців спеціальної освіти, здатність до використання інноваційних технологій, засобів і методів безпечної поведінки в інформаційному просторі; - формувати здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Загальні компетентності:			
ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).			
ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.			
Фахові компетентності:			
СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.			
СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.			
СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.			
Результати навчання			
РН 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.			
РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати РН			
14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами. якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
3	016 Спеціальна освіта Спеціалізація 016.01 (Логопедія)	2	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Інфомедійна грамотність педагога». Медійний простір України	2	2	10
Тема 2. Роль медіа у формуванні сучасної картини	2	4	10

світу. Стандарти в медіа			
Тема 3. Маніпулятивні можливості медіа. Технології впливу медіа на особистість	2	4	10
Тема 4. Медіаосвіта як засіб розвитку критичного мислення	2	2	10
Тема 5. Використання медіаресурсів в роботі логопеда	2	4	10
Тема 6. Онлайн-ризик і їх попередження	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p> <p>Вид контролю: залік підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях 50х9 = 50 балів, 50 б. – за проєкт теми. Максимальна – 50 б.) К/р – 50 балів. Разом – 100 б.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Проєкт з теми за вибором – оцінюється самостійність виконання, аналіз та міркування. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії)</p>		
Семінарські заняття	<p>Робота на кожному семінарському занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 50 б.</p>		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання 50 % завдань</p>		
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю - залік форма здачі - комбінована</p>		
7. Політика навчальної дисципліни			
<p>Письмові роботи Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)</p>			

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://efund.pnu.edu.ua>,

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)
- Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.)

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://efund.pnu.edu.ua>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://efund.pnu.edu.ua>

Невідповідна поведінка під час заняття

Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти»

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://efund.pnu.edu.ua>

Додаткові бали

Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)»

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://efund.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

- 1 Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. Київ : АУП, ЦВП, 2019. 80 с.
- 2 Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua/pro-aup/misija/>
- 3 Аксьонова О. Досвід інтегрування інструментів медіаграмотності у навчальний процес технічного ЗВО. URL : <https://medialiteracy.org.ua/dosvid-integruvannya-instrumentiv-mediagramotnosti-u-navchalnyj-protses-tehnichnogo-zvo/>
- 4 Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. Абетка візуальної грамотності / за ред. О. Волошенюк, В. Іванова, Р. Євтушенко. Київ : АУП, ЦВП, 2019. 80 с.
- 5 Больц Норберт. Абетка медіа /За загал. ред. В. Ф Іванов; Переклад з німецької В Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.
- 6 Бути медіаграмотним: десять необхідних компетентностей. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/18961/2017-05-24-buti-mediagramotnim-desyat-neobkhdnikhkompetentnostei/>
- 7 Вивчай та розрізняй. URL : <https://ms.detector>
- 8 Жорнова О. Здатність до вирізнення токсичного контенту як відповідність рівня цифрових компетентностей викладачів закладів вищої освіти потребам українського суспільства. URL : <https://medialiteracy.org.ua/zdatnist-do-vyriznennya-toksychnogo-kontentu-yak-vidpovidnist-rivnya-tsyfrovyh-kompetentnostej-vykladachiv-zakladiv-vyshhoyi-osvity-potrebam-ukrayinskogo-suspilstva/>
- 9 Жорнова О. І., Жорнова О. І. Якість вищої освіти України та медіаграмотність науково-педагогічної спільноти: виклики без відгуків. *Вища школа*. 2019. № 10. С. 38-44.
- 10 Інфомедійна грамотність: імплементація в освіті дорослих : навч.- метод. посіб. / Т. В. Водолазська, Н. І. Курмишева, Т. А. Устименко ; упор. Т. А. Устименко. Полтава : ПОППО ім. М. В. Остроградського, 2021. 108 с.
- 11 Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти: збірник статей / редкол. В.Ф. Іванов та ін. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021. 400 с.
- 12 Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL : <https://goo.gl/ubhjQz>.
- 13 Кравчишина О.О. Формування готовності майбутніх вихователів до використання засобів медіаосвіти у навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Старобільськ, 2018. 23 с.
- 14 Кудрявцева К. Динаміка поширення фейків в соціальному просторі. URL :

<https://medialiteracy.org.ua/dynamika-poshyrennya-fejkiv-v-sotsialnomu-prostori/>

15 Медіаосвіта. Основи медіаграмотності: навч.-метод. посіб. для курсу «Основи медіаграмотності» / укл. С. О. Троян, Ткачук А. В. Умань: ПП Жовтий О.О., 2014. 128 с.

16 Медіапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів: монографія / за наук. ред. Л. А. Найдьонові, Н. І. Череповської; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К. : Міленіум, 2014. 348 с.

17 Миронова В.В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини URL : http://mdgu-kid.at.ua/publ/informacijna_kultura_jak_osnova_zagalnoji_kulturi_ljudini/1-1-0-68

18 Михальченко І. Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку в Україні. Профспілка працівників освіти і науки України. 25 березня 2019. URL: <https://pon.org.ua/novyny/6978-suchasniyprostr-medagramotnost-ta-perspektivi-yogo-rozvitku-vukrayin.html>

19 Міжнародний проєкт IREX «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi-pidruchnikita-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon/info-medijna-gramotnist-na-urokah-mistectva>

20 По той бік новин. URL : <https://www.facebook.com/behindtheukrainenews/>

21 Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Posibnyk_z_mediagramotnosti_2019_ukr.pdf

22 Субашкевич І.Р. Формування медіаосвіченості студентської молоді: монографія / І.Р. Субашкевич. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 249 с.

23 Шейбе, С., Рогоу, Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителя / перекл. з англ. С. Дбюма; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ: Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. 319 с.

24 Семеняко, Ю. Б. Культура медіаспоживання в сім'ї: сучасний стан дослідження проблеми. Молодь і ринок: наук.-пед. журнал. Дрогобич, 2016. 11-12, 142-147.

25 Холод О. Соціальні комунікації як поняття в науковій галузі «соціальні комунікації». URL: <http://www.Pop/all/soc-alh-komun-kac-jak-ponjatjav-naukov-i-galuz-soc-aln-komun-kac.html>

Викладач кандидат педагогічних наук, доцент **Матішак М.В.**